

ע"פ 5815/21 - ויסאמזבידאת נגד מדינת ישראל, סיווג הליך

בבית המשפט העליון

ע"פ 5815/21

לפני: כבוד הרשמת שרית עבדיאן

המערער: ויסאמזבידאת

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

סיווג הליך

החלטה

סוגיית סיווג של ההליך שבכותרת - כערעור בזכות או כבקשת רשות ערעור - הועברה לטיפול במסגרת החלטתה של כב' השופטת ע' ברון מיום 29.8.2021.

המערער הורשע בבית המשפט המחוזי בחיפה בעבירות שיוחסו לו והושת עליו, בין השאר, עונש של 70 חודשי מאסר בפועל וכן קנס בסך של 14,000 ש"ח או 6 חודשי מאסר תמורתו. לאחר שלא שילם את הקנס, הוטל על המערער עונש מאסר חלף קנס וזאת במסגרת פקודת מאסר שניתנה על-ידי בית המשפט המחוזי ביום 26.2.2019. ביום 8.8.2021, לאחר שסיים לרצות את עונש המאסר חלף הקנס, הגיש המערער בגדרי ההליך הפלילי בקשה לבטל את פקודת המאסר מיום 26.2.2019, כך שיתאפשר לו לשלם את הקנס חלף המאסר וכך שתקופת המאסר שריצה בגין רכיב זה תיזקף לטובת עונש המאסר בפועל שנגזר עליו.

בהחלטתו מיום 12.8.2021 דחה בית המשפט המחוזי את הבקשה בקבעו כי "[...] לא ניתן להשיב לאחור את שנעשה. הקנס הומר למעשה במאסר בו נשא המבקש". המערער, שלא השלים עם החלטה זו, הגיש ביום 25.8.2021 את ההליך שבכותרת, וסוגיית סיווג הועברה כאמור לטיפול בהחלטתה הנ"ל של כב' השופטת ברון.

הצדדים הגישו את עמדתם בשאלת סיווג ההליך (בהתאם להחלטתי מיום 30.9.2021). לטענת המערער, עסקין בערעור בזכות. בתשובת המדינה מיום 1.9.2021 נטען כי הגשת בקשה לביטול למפרע של פקודת מאסר חלף קנס לאחר שהנאשם סיים לרצות, אינה מוסדרת בחקיקה והנושא אף לא נדון בבית משפט זה. לאור חוסר הבהירות בסוגיה זו ביקשה המדינה שלא להכריע בשאלה העקרונית האם עסקין בערעור בזכות או ברשות, אולם הבהירה כי היא אינה מתנגדת לכך שההליך שבכותרת יישמע כערעור בזכות. זאת, בעיקר, משום שהחלטת בית המשפט המחוזי מכריעה במחלוקת הנוגעת לתקופת המאסר שעל המערער לרצות ומשום כך היא קרובה יותר במהותה לטריטוריה של "פסק דין".

בהחלטתי מיום 2.9.2021 הוריתי למדינה להגיש תשובה משלימה ובה התייחסות לשאלה האם מלכתחילה היה על המערער לפנות בדרך של הגשת עתירת אסיר לפי סעיף 62א לפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב-1971 (כפי שנעשה, למשל, במקרים אחרים ובהם רע"ב 2485/16 גואטה נ' מדינת ישראל (26.5.2016); רע"ב 6473/16 זלבאני נ' שירות בתי הסוהר (23.8.2016); ורע"ב 6201/11 טייב נ' שירות בתי הסוהר (14.11.2021)). בתשובה המשלימה שהוגשה ביום 5.9.2021 טענה המדינה כי נוכח סד הזמנים הדחוק לא עלה בידיה לקיים בדיקה יסודית ומקיפה בשאלה זו, ואולם היא סבורה, מבלי לקבוע מסמרות, כי דרך המלך בכגון דא אינה הגשת עתירת אסיר אלא פניה לבית המשפט אשר חתם על פקודת המאסר בגדרי ההליך הפלילי כפי שנעשה בענייננו.

אכן, התשובה לשאלה מהי המסגרת הדיונית המתאימה שבה רשאי לנקוט אסיר המעוניין לבטל את עונש המאסר חלף קנס שביצע למפרע, אינה חד משמעית והיא בעלת פנים לכאן ולכאן. לא למותר לציין בהקשר זה כי בעבר טענות מעין אלה נדונו בבית משפט זה במסגרת בקשת רשות ערעור על עתירת אסיר, ואני שבה ומפנה לאסמכתאות שהובאו לעיל. כן אפנה לבג"ץ 60/83 שעת נ' שירות בתי-הסוהר, פ"ד לז(1) 754 (1983), שם נדון מקרה דומה בבית המשפט הגובה לצדק. מנגד, בע"פ 1909/09 עזאיזה נ' מדינת ישראל (6.4.2010) דן בית משפט זה בבקשה לביטול מאסר בגין אי תשלום קנס בגדרי ההליך הפלילי (ראו והשוו גם: ע"פ 4919/14 אזולאי נ' מדינת ישראל, פסקאות 36-37 (6.3.2017)).

אולם, זוהי אינה השאלה המונחת בפניי. משעה שהמערער בחר לפנות בבקשה לבית המשפט המחוזי בגדרי ההליך הפלילי ונוכח העובדה שבית המשפט המחוזי ראה להכריע בה לגופה, סבורני כי יש ממש בעמדת המדינה לפיה יש לאפשר למערער להעלות את השגותיו בדרך של ערעור בזכות. זאת, גם בשים לב לאופי הטענות שהועלו על ידי המערער שמשמעותן קיצור עונש המאסר בו הוא נושא.

אשר על כן, אני מורה כי ההליך שבכותרת יסווג כערעור בזכות. המזכירות תמשיך טיפול כמקובל ותתייק את ההחלטה בתיקי השופטים.

שאר טענות הצדדים שמורות להם.

ניתנה היום, ג' בתשרי התשפ"ב (9.9.2021).

שרית עבדיאן
ר ש מ ת
